

Előfizetési díj helyben:	
Egész évre . . .	8 frt
Félévre . . .	4 frt
Negyedévre . . .	2 frt
Vidékra 1 frttal több.	
Hirdetési díj:	
Egész oldal . . .	20 frt
Fél oldal . . .	10 frt
Negyedoldal . . .	5 frt
Ezenfelül minden hirdetésnél 30 kr. kincstári illeték fizetendő.	

SZABADSÁG.

MEGJELENIK HETENKINT HÁROMSZOR:
VASÁRNAP, KEDDEN és CSÜTÖRTÖKÖN.

— Egyes szám ára 10 kr. —

A szerkesztőség és kiadóhivatal:	
VII-ik kör, v. r. a z-utca, 337-ik házszám.	
Ugy a kéziratok, mint a hirdetések ott vétetnek fel.	
„Nyiltér” sora 15 kr.	
Kisebb hirdetéseknel minden szó után 5 kr. és a kincstári illeték számítatik.	

† Irányi Dániel.

A magyar szabadságharc egyik hőse f. hó 4-én örökre lehunyta szeméit. Irányi Dániel nincs többé.

A függetlenségi párt legkimagaslóbb alakja kidőlt, egy alak, kinek tekintete, gondolkozása és egész lénye még ma is a 48-iki nagy eseményekben gyökeredzik.

A függetlenségi párt elnöke, Irányi Dániel, ki még most is a napi események tetőpontján állott, ki Nyiregyházán adta ki utolsó lehelletét, ugyszólván a szabadságharc világra szóló eseményeivel lépett a politikai életbe. Azon kevés bátor embereknek egyike volt, ki 1848. márczius 15-én „a nemzet követeléseinek” nevezetes 12 pontját aláírta és ki a szabadság, az egyenlőség, vallás szabadság, de különösen a sajtószabadság kieszközlése körül hathatósan küzdött.

A nemzet jogainak oltalmára kardot ragadva, a szerencsétlen világosi események után mint politikai menekülő hagyta el az országot, hogy 1868-ban a szabadságharc tradícióival szívében, a létrejött kiegyezés után ismét visszatérjen szeretett hazájába.

A szabadságharc tradícióival szívében. tanuja volt ama sötét napoknak, melyek eseményeit egy roszakaratu hatalomhajhászó szövetkezet idézett elő, s ép ez okból bizalmatlansággal nézte az új kiegyezés menetét. Az akkortájt nagyon is jogos bizalmatlansággal viseltetett a gyenge alapra fektetett kiegyezéssel szemben, és az átélt csalódások benyomása alatt féltette a hazájáért rajongó lelkes hazafi az új viszonyt Ausztria és Magyarország, a nemzet és királya közt.

A Kossuth-érát képviselve, igaz lelkű nemesszívűsége soha sem engedte, hogy önzetlen elvét megváltoztassa; ezen elvvel lépett az alkotmányba és ezzel az elvvel rendíthetetlen ellenzője volt a kiegyezési alapnak mindvégig. A haza jólétét csupán az összes közös ügyek felosztásában látta biztosítva és szilárd meggyőződésében mindvégig makacs hive maradt Kossuth elveinek.

Vajha a gondviselés sok ilyen önzetlen a maga egyszerűségében tűndőklő hazafit ajándékozna hazánknak és a nemzetnek!

W. L.

Irányi Dániel életrajzát a következőkben adjuk:

Irányi Dániel 1822-ben Toporcon, Szepesmegyében született. Tanulmányait Eperjesen, Késmárkon és Rozsnyón végezte; 1844-ben lett ügyvéd a fővárosban s ez időtől kezdve vitt a politikai életben szerepet. 1848-ban titkár lett a Deák miniszteriumában s ugyanakkor a pesti Lipótváros képviselője. A képviseleti alapon összeült első magyar törvényhozásnak, miut a legfiatalabbak egyike, korjegyzője, utóbb választott jegyzője lett s ő volt az, a ki Debreczenben 1849. április 14-én a függetlenségi nyilatkozatot a képviselőház jegyzőkönyvébe bevette. A szabadságharc alatt mint kormánybiztos is buzgó tevékenységet fejtett ki s ez idő alatt úgy törvényhozói, mint kormánybiztosi működéséért a győztes hatalom kőtel általi halálra íteltette, meiyet őt hónapi bujdoslás után külföldre meneküléssel sikerült kikerülnie. Párisban a gróf Teleki László elnöklete alatt működő nemzeti bizottságnak titkára lett s nyelvtanításból és irodalmi munkásságából tartá fön magát. Ekkor irta meg francia nyelven a magyar szabadságharc történetét. 1859-ben Olaszországba ment, szintén mint az emigráció kormányának titkára. 1866-ban pedig Florenzben és Berlinben teljesített Kossuth megbízásából missziót Magyarország felszabadítása érdekében.

A béke megkötése után visszament Párisba s 1868-ig ott maradt. Ekkor azonban Pécs városa képviselőjévé választván, haza jött s elfoglalta ülését a házban, melynek az-

TÁRCZA.

Az 1848—49-iki országos ereklyetár

„El ne feledd a mezőt,
Ahol érted a bátrak elestek.”

Ezt a verset Vörösmartink fordította angolból és tette közzé az ötvenes évek elején, és akkor mindenki tudta, hogy kinek szól és mit jelentsen ez?

Olyan vers ez, hogy keretbe kellene foglalni, hogy minden magyar ember szobája falára függeszse föl örökös figyelmeztetőül.

Mert lehet valaki a fönnálló törvényes alap becsületes hive, az uralkodó háznak, a monarchiának legántorithatlanab védője, lelkesedhetik a királyért, hiven hogy Ferenc József érdemeseb arra, mint Mátyás óta bármily előde; de nincsen olyan ár, a miért szabad volna földadnunk a 48-49-iki küzdelem emlékét mert viszont ez a küzdelem képezi négy század óta lefolyt életünk — sőt talán egész történetünk — legdicsteljesebb korszakát.

Mert illő hála és kegyelet Bethlen, Bácskay, Thököly, Rákóczy neveinek, de mindezek diadalai nem voltak teljesek. Egyedül csak a 48—49-iki mérközés bizonyította be, hogy erősebbek vagyunk Ausztriánál.

És ha, mert ennek el kell következni valamikor tán közelebb egy nagy nemzetközi há-

boru után, e monarchiában nemcsak a politikai de a katonai vezetés is a mi kezünkbe kerül, ennek a szerencsés és, természetes fordulatnak is a 48-iki cselekvés tette le az alapját. Ebből a fölfogásból indulva ki, hiszem én, hogy eme fényes korszak emlékének művelése egyáltalán nincs ellentétben az uralkodó ház iránt elvált kötelezettségünkkel.

Biztató tünetnek tartom annál fogva, hogy az ifjabb nemzedék ez idők kultuszának mint egy állandó templomot igyekszik emelni, össze gyűjtve az erre vonatkozó emléktárgyakat. Sokszor eszembe jut egy hajdani gazdasági szaklapnak remek jelszava.

Hozzunk mezőgazdaságunkba helyes arányokat.

Helyes arányokat! Igenis ez elvet kell szemé előtt tartania a leggazdagabb népeknek de annál inkább a szegényebbeknek. Ne szórjuk ki a mi kevés pénzünk, a fölöslegekre vagy a kevésbé sürgősre. Tartsunk helyes egymásutánt abban, mi a leghasznosabb és ezt szerezzük be legelőbb.

Egyes városok monográfiájára, egyes szakmák leírására, a miket senki nem olvas: immár sok ezreket, tán százazreket meghaladó összegeket adtunk ki eddigelé. Hogy a juhásznak milyen a görbe botja, hogy a halásznak milyen a vorszója, pipája, dohánytartó kostöke;

ez talán mégis oly ága a tudásnak melynek művelésével még nem vetjük meg nemzeti létünk, függetlenségünk alapját, sem pedig az európai tudományos világot mozgató nagy kérdések megoldásának dicső versenyében részt nem veszünk.

A létért való küzdelem lázas versenyében munkálkodó mai és későbbi ivadéknak szüksége lesz arra, hogy lőtás-futása közben olykor megállítsa, a fönnebb idézett fölirat, melyet az állandó országos ereklyetár homlokzatára válnék fölvésendőnek, nagy arany betűkkel: „El ne feledd a mezőt, a hol érted a bátrak elestek.”

És erre éppen olyan hely volna legalkalmasabb, a minő éppen kérdés tárgyává is lett a városliget előtti királyi pavillon. Távol a város üzérzájától, az üdülés, ábrándozás e kedvelt menhelyén a szemlélődő épen a kellő hangulatot és időt nyeri az emlékek fölötti kegyeletes elmélkedésbe való elmerülésre.

Talán csak fölösleges mondanom, hogy a budapesti városligetet értem?

De talán még se; mert különös az hogy a természeti törvényekkel merőben ellenkező jelenségekkel találkozunk ez új érában. Hogy a gyöngébb tudja legyőzni az erősebbet, a kisebb a nagyobbat a személyes helyi érdek az országosat, Esztergom Budapestet, Arad, Kolozsvár Budapestet.

óta tagja volt. A függetlenségi és 48-as párt-pártban, mióta ő az elnöke, megszűntek azok a belső villongások, melyek e pártban korábban oly sokat ártottak s vezetése alatt e párt számban, ha lassan is, de folyvást gyarapodott. Mint szónok is, a 48-as iskola híve, s felszólalásait formai gondos kidolgozás mellett logika s bizonyos lendület jellemzi.

*

Irányi tudvalevőleg a mióta a képviselőház tagja, minden esztendőben felszólalt a vallásszabadság érdekében. Ezt s ujabban a zsidóvallás recepcióját szerette volna törvénybe iktatva látni.

De életében nem adatott neki, hogy küzdelmének sikerét lássa. Most, mikor öröke lezárta szemeit, végre megvalósul régi kívánsága, de ő már nem lehet annak tanuja. Ez is a sors egyik kegyetlen játéka.

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt mély hazafiu fájdalommal tudatja, hogy Irányi Dániel a törvényhozás tagja, a békési kerület országgyűlési képviselője, az 1848/49-iki nemzetgyűlésnek és nemzeti kormányának tagja és biztosa, 1849-ben Buda és Pest városok kormánybiztosa, a „Függetlenségi és 48-as pártnak“ tagja, elnöke és vezére 1892-ik évi november hó 2-án 71 éves korában Nyiregyházán meghalt.

Tizenhét évét bujdosásban, félszázadot a haza szolgálatában, egész életet becsületben töltött el.

Hamvait Budapesten 1892-ik évi november hó 5-én délután 2 $\frac{1}{2}$ órakor helyezték el Budapest fővárosa kerepesi-uti temetőjében.

Hamvait az anyaföld, érdemeit minden hű honfitárs, emlékezetét az örökkévalóság örzi.

Kelt Budapesten, 1892-ik évi november hó 2-án, az országos Függetlenségi és 48-as párt közgyűlésén.

Irányi Dániel emlékére a szabadkai polgarság emlékünnepelet rendez. Az idő és hely még nincs meghatározva.

Mert ez utóbbi két város is gyűjteni kezdi a 48-49-iki szabadságharc emléktárgyait. És ez fölöttébb dicséretes, nemes igyekezet. Minden nagyobb környékkel bíró magyar városnak azt kellene tennie. Nem azért, hogy a mi ez örökké emlékezetes időből fenmaradt, mindent összegyűjtsenek s összeszedett egy azonos tárgyból egész piramisokat állítsanak. Más a személyes családi, vagy országos ereklyetár. Egy zászló száz darabra tépve, lehet ereklyéje száz családnak. Az országos gyűjteményben elég, ha egy tárgyól egy példány van meg. Ha az ország több vidékének nagyobb központján alakul egy-egy gyűjtő szervezet, a siker nagyobb lenne s az országos gyűjtemény teljesebb lehet, mint ha a gyűjtés csak egy központból indul ki.

Hogy akár egy család, vagy egyes ember, akár egy város kegyelettel tartson falai között szabadságharcunkból fennmaradt és kétségtelenül hiteles néhány darab emléktárgyat, fegyvert vagy ruhadarabot, esetleg egy kis muzeumot effélékből, a mint hogy ez úgy is van, ez ellen soha senki kifogást nem tehet. De vajon ki tartaná helyes választásnak, ha annak idején az alapítók a nemzeti muzeumot nem a fővárosban, hanem például Brassóban állítják fel? Egyedül azon érvre támaszkodva, hogy legyen valamije Brassónak is?

Kérdések a szabadkai színügyi bizottsághoz.

1. Bemutatta-e Csóka Sándor e heti műsorát a színügyi bizottságnak?

2. Ha igen, van-e tudomása a f. hó 8-án Szilágyi Dezső jutalomjátékára összetákolts és előadandó vándorló „Sängertrupp“-hoz illő „Szinházi Botrány“ című énekes bohozat, dráma opera és operette-féle irodalmi komédiáról?

3. Van-e tudomása Szilágyi Dezsőnek erre vonatkozó a város közönségének tekintélyét mélyen sértő, Csóka Sándor által kiadott „előleges jelentés“ről?

4. Szándékszik-e a színügyi bizottság ezen förmedvény előadását megakadályozni, és intézkedni, hogy jövőben ilyen skandalum elő ne forduljon?

Szinész-humbug.

Előttünk fekszik egy „plakát“ mely közönséget lenne hivatva toborzani a szabadkai színházba Szilágyi színész jutalomjátékára.

A „plakát“ botrányos.

Már a tavalyi színiévad alatt és ugyancsak Szilágyi Dezső komikus által inszenizált, a jobb izlést vérig sértő, a szabadkai publikum komoly és higgadt értelmiségét fitymáló, a művelt közönség egyenes kihívását czélzó, az egész várost elárasztó, és az abban megforduló idegenek megbotránkozottatását felidéző farsangi bohóctársulathoz méltó és Csóka szintársulatát szégyenítő, minden komoly megfontolást nélkülöző, a színművészetnek határozott arcul csapását tartalmazó felhívásokkal jutalomjátékára összetrombitálni szándékolt Piri Pócsra való tingli-tanglihoz illő plakátok ellen határozott állást foglaltunk.

Nem Szilágyi Dezső, Csóka társulatának érdemes és különben a pártolásra méltó tagjának jutalomjátéka anyagi sikerének meghiusítását czélzó gondolatok adták kezünkbe

a tollat e sorok megírására, de határozottan a dolog erkölcsi oldala indit bennünket arra hogy a közvéleményt mélyen sértő, a szabadkai publikum izlését aláásó, műveltségét gúnyoló szándék fölött akarunk megbotránkozottatásunknak kifejezést adni.

Azt hittük, hogy tavalyi hasonértelmű felszólalásunk után az ilyen garasos komédiába a leghitványabb falu közönségét is sértő „humbug“ többé ismétlődni nem fog. Csalódtunk.

De nem csalódtunk azon meggyőződésünkben, hogy Csóka Sándor nem Szabadkára való, Csóka Sándor nálunk el van kényeztetve, Csóka Sándor már a tulsáig visszaél Szabadka város jámbor közönségének tolarencziájával a mikor társulata bármely tagjának megengedi az ilyen skandalumot. Csóka Sándor nem komoly színigazgatónak való, Csóka Sándor szintársulatának vagy nem tud, — vagy nem akar — parancsolni. Szabad rendelkezési utat, szabad tért enged társulata egynémelyikének, hogy a „jó balekokat“ kiszipolyazzák, nem törődve semmit működésük erkölcsi oldalával.

Csóka Sándor viselkedése a szabadkai publikummal szemben, a napnál világosabban azt mutatja, hogy ő nem tekinti a közönség müigényeit, egész működése azt bizonyítja csak, hogy ő nem a magyar géniuszt fejlesztő műbarát, hanem sztrikta a «Gschäft» embere.

Bezzeg érti Csóka a birságot a kicsinyes okadatlan dolgokban. Ugyszólván karóhoz köti társulata becsületét akkor, midőn neki a sajtó az igazat szemébe csapja. Ott áll ő mindjárt az exekuczióval, ha kasszáját gyarapítani kell, de nem tudja társulatát fegyelem alatt tartani ott ahol az őket pártoló az általuk tiszteletben és becsülésben tartandó közönség müigényei és a nagyközönség tiszteletben tartása forog szóban.

Nem elég, hogy társulatának egynémely tagja nyilvános botrányokat idéz elő, tetőzik még kihívó magaviseletüket azzal, hogy ily „Harlekin“-féle humbuggal kihívják a közvéleményt.

Szilágyi Dezső komoly felhívás útján

Ugyan ezen érv hangoztatása mellett az akadémiát lehetne Pozsonyba, a nemzeti színházat Temesvárra, az országgyűlést Ujvidékre, a műcsarnokot Debrecenbe helyezni. S így tovább.

Agyafurt okoskodással lehetne alkalmazni a régi gazdák amaz elméletét, hogy jobb ha szanaszét van a birtok, mert ha a jég elveri egyhelyűt, a többi menten marad. De talán már ma nem szükséges bővebben bizonyítgatni hogy mi a nagy központ fontossága a nemzetek életében? Német és Olaszországot csak azért lehetett századokon át apró darabokra szakadozotttságban és megalázó helyzetben tartani, mivel az egység legfőbb és legerősebb kapcsa — a nagy központ — hiányzott mind-egyiknél.

Kiszámíthatlanul szerencsés körülmény, hogy hazánkban van egy oly központja, mely most már nagyságánál fogva is kizár minden versenyt a többi városok részéről. Ez a főváros az egész országé, annak minden egyes lakója a Kárpátoktól az Adriáig ezt a magának tekintheti, büszke lehet rá, csak ugymint maga a budapesti lakós.

Itt kell tehát központositani mindent, a mi mindnyájunké egyaránt. Mind azt, a mit látni érdemes, tanulságos. Ennélfogva természetesen a szabadságharc emléktárgyainak csarnokát is.

Mert a földolog mindenben az, hogy am országos közintézmény, a mi oly természetű, hogy egyaránt kell kihatnia, mint a nap sugarainak, az ország összes tájaira, a nemzet egész egyetemére: annak a fővárosban a helye, mert csak itt egyedül e helyen teljesítheti a főnebb jelzett feladatott. Legyen vidékivárosoké mind az, a minék értéke mivel sem növekednek, ha itt volna a fővárosban, legyenek ott a szoroson helyi érdekű tárgyak. A rányi időszakos szökőforrás maradjon Ránkon, a radna szent szüz maradjon meg Radnának Hunyadi Mátyás szülőháza Kolozsvárnak. De hogy leg-sulyosabb példákkal éljek: mi értelme volna annak, ha például a franciák a nagy Napoleon sirját nem Párisban de valahol Perpignamban avagy Corsicában építik meg? Hát néhány ember oda is elmenne azt megnézni, de van-e értelmes ember, a millióból, a ki éven át Párisban megfordulna, megne tekintené annak legnagyobb nevezetességét, legérdekesebb látványosságát, ha semmi egyébre nem jut is ideje?

A mi jelentőségénél vagy méreteinél fogva kiválik a vidékiesség keretéből, a mi közérdekű, annak a központban a helye.

Példának okáért az esztergomi bazilika, a primás palotája, udvara mivel csupán csak Esztergomé; ha pedig az Budapesten volna akkor az egész országé lenne, és

elérhette volna jutalomjátékának sikerét úgy anyagilag mint erkölcsileg. Csináljon ő jó hangulatot a színpadon, hisz arra való, de a színpadon kívül legyen a magyar nemzeti színművészetnek komoly és méltó képviselője.

Meglehet ugyan, hogy bolondságaival az anyagi sikert biztosítandja, de az erkölcsi nimbuszt agyoncsapta, és mi azt hisszük, hogy annyit csak követelhetünk mi szabadkaiak az ország 3-ik városának lakói, hogy bennünket egy vándor trupphoz illő „plakátok” által, egy sándori publikumot sem érdemlő izlészel bíró közönséggé ne degradáljon.

Venczel Lajos ügyében a polgármesterhez intézett nyílt interpellácziókra azt a hivatalos értesítést vesszük, hogy Venczel ellen a vizsgálat meg van indítva-

Hinni szertnők hogy a panaszlott tisztviselő igazolni fogja magát.

id. Bajsai Vojnits Lukács.

Városunkat váratlan veszteség érte. id. bajsai Vojnits Lukács városunk intelligenciájának jelesebb alakja, város és megyeszerte tisztelet és becsülésnek örvendett és jószívűségéről ismert nagybirtokos, Szabadka szab. kir. város egykori országgyűlési képviselője stb. f. é. november hó 3 án életének 67. évében hirtelen meghalt.

A részvét városunkban általános, és midőn ennek lapunk utján is kifejezést adunk csak szomoru kötelességet teljesítünk.

A gyászoló család következő értesítést adta ki:

Özvegy bajsai Vojnits Lukácsné szül. kamjonkai Szemző Josefa a maga úgy gyermekei: Mariska, Róza férjzett báró Hoeller Istvánné, István, Imre; vejei: bajsai Vojnits Sándor, báró Hoeller István és menyé bajsai Voj-

pedig meg tiszszereződött értékben. A fővárosban ma már egyszer életében a legszegényebb ember is megfordul; nem jobb-e, ha itt megelí mind azt együtta mi a nemzet szellemi, erkölcsi nagyságáról, vagyonságáról tanuskodik, mintha keresztül kasul össze-vissza kellene járni az egész magyar birodalmat, hogy ez elszort mondjuk elásott — kincseket föl-találja?

Az 1848—49-iki szabadsgharcra emlékeztető tárgyak gyűjteménye is tehát eminenter a fővárosba való.

De mi okból most mindezeket elmomdani?

Egy felől azért, mert mostonság nem egy más kérdésben is előtérbe lép a helyi érdekek követelőzése a központ jogos, ésszerű igényeinek rovására.

Másrészt pedig azért, mert a nemzeti érzületre egyenesen káros hatásnak tartanám ha a szabadsgharci emlékek tárlata magán vállalatná törpülne. Legyen e becses emlékek-tára országos intézmény; a hová mint ilyen szenthelyre léphessen be mindenki.

De hiszen mind ez oly természetes, világos — minek mindezekért szót vesztegetni?

Vajha úgy lenne . . . Vajha e fölszó-lalással nyílt ajtót törtem volna be!

Vajda János.

nich Imréné szül. csepini Adamovich Olivia; unokái: bajsai Vojnits Oszkár, Sándor és neje festő pulai Rohonczy Szilárda gyermekökkel Margittal, báró Hoeller Móríc és Josefa, valamint nővére, özv bajsai Vojnits Alajosné szül. bajsai Vojnits Etelka nevében mélyen szomorodott szívvel jelentik a forrón szeretett férj, apa, apos, nagypapa, illetve fivér id. bajsai Vojnits Lukács urnak nagybirtokosnak, Szabadka sz. kir. város volt országgyűlési képviselőjének stb. f. évi november hó 3 án d. u. 3 és fél órákor életének 67-ik évében szívzélhűdés folytán történt gyász elhunytát. A boldogult földi maradványai f. hó 5 én d. u. 3 órákor fognak az u. n. bajsai sarkertben lévő családi sírboltban örök nyugalomra helyezettetni; az engesztelő sz. mise áldozatok a szt. Teréz egyházban f. hó 5-én d. e. 10 és fél órákor, a szt. Ferencrendiek egyházában pedig f. hó 7-én d. e. 10 és fél órákor fognak a Mindenség urának bemutatni. Kelt Szabadkán, 1892. november hó 3-án. Béke lebegjen porai telett!

A tanács boldogult bajsai id. Vojnits Lukács elhunyt alkalmából özvegyéhez sz. Kamjonkai Szemző Jozsefa urnához részvét iratot intézett s ezen részvétiratot a boldogult lelkiüdvéért megtartott gyászistenizsztelet után a tanács tagjai jelenlétében Vojnits Félix főjegyző rövid szavak kíséretében nyújtotta át a könnyező özvegynek, ki meghatva köszönte meg a tanácsnak ezen figyelmét.

A részvétirat a következő:
Nagyságos asszonyunk!
Szabadka sz. kir. város tanácsa megdöbbenve vette a hirt, hogy bajsai id. Vojnits Lukács közéletünk ezen kimagasló alakja váratlanul megszűnt élni.

Oktatva a fájdalom őszinte ézetétől mai napon tartott ülésében, egyhangulag elhatározta, hogy Nagyságot s családját úgy városunkat ért ezen nagy veszteség feletti fájdalomnak jegyzőkönyvileg ad kijezést, s ebbeli érzelmét nagysággal részvétiratban közli.

Ezen határozattal folytán Nagyságnak a város közönségével közös gyászába való őszinte részvétünket nyilvánítjuk s kérjük a Mindenhatot adjon Nagyságnak s családjának a nagy fájdalom elviselésére erőt s adja, hogy fájdalommal telt szíve vigasztalását találjon keresztény megnyugvásban, hogy minden úgy van jól a hogy ő akarja.

Szabadka, 1892. évi november hó 4-én tartott t. ülésből.

Vojnits Félix
főjegyző.

Mamuzsich Lázár,
polgármester

A „Közgazdasági Bank” melynek az elhunyt egyik alapító és igazgató tagja volt, következő gyászjelentést adta ki:

„Alulírott részvénytársaság igazgatósága mély szomorúsággal jelenti azon pótolhatlan veszteséget, mely az intézetet egyik igazgatósági tagja s érdemdús alapítója: Nagyságos Bajsai Vojnits Lukács urnak 1892. évi nov. hó 3-án történt hirtelen elhunytával érte, s tisztelettel felhívja az intézet igazgatósági, elügyelő bizottsági s választmányi tagjait, hogy a felejtetlen elhunyt igazgatósági tagnak f. é. nov. hó 5-én d. u. 3 órára kitűzött temetése alkalmával, megjelenésökkel, igaz bánatuknak látható kifejezését megadják.

Kelt Szabadkán 1892. nov. hó 4-én.

A „Közgazdasági Bank” részvénytársaság igazgatósága.”

A szabadkai önk. tűzoltó testület szinte gyászjelentést adott ki.

A temetés tegnap délután 3 órákor egy helybeli mint vidéki közönség nagy részvéte mellett ment végbe. A gyászkoszorúk egész halmaza gyűlt össze. Testületileg részt vettek: a városi hatóság, városi és önkéntes tűzoltótestület, valamint a helyb. dalárda

Irodalom, művészet

Színház. A lefolyt héten színházunkban jelentékenyebb előadás nem folyt, úgy hogy erről külön referádát írni aligha érdemes. *Úsdágnak azonban konstatáljuk, hogy a tavaly Pálffy Nina búcsúfelleptekor hirtelen „elveszett” „Czigány báró” szövege ismeretlen helyről visszakérült, az operett tegnap előadatott és hogy ezuttal a villamos csemetéjű zsinorjai le nem vágattak.* F. hó 3-án ifj. Bokor József a társulat karnagyának jutalomjátékául, az általa írt és szerzett legújabb itt 3-szor előadott operett folyt üres házmellett. Ehhez sem kell bővebb kommentár.

Színügyi bizottságunk. F. hó 4-én lett volna megtartandó a rendes heti ülés, azonban állítólag a színügyi bizottsági elnök elfoglaltsága miatt azt össze nem hívatta. Furcsa állapotok ezek valóban! Hát nincs a bizottságnak alelnöke, vagy helyettes elnöke? Véleményünk szerint a dolognak később kiküldendő más háttere van. De hogy mennyire szíven fekszik a színügyi bizottság egynemely tagjának színügyünk, élénken illusztrálja a következő dolog: ugyan is midőn Vojnits Félix városifőjegyző és a „színügyi bizottság” előadó-jának tudomására jutott hogy Sziebenburger Károly elnök az ülésen megjelenni „akadályozva” van, erről a bizottsági tagokat előzőleg értesítette ugyan, azonban felkérte egyuttal egyik bizottsági tagot, hogy az ideiglenes elnökséget vállalja el erre az egy ülésre, ki Vojnits Félix városi főjegyzőhöz tagadó választást intézett. A levél címe ez volt: **Tehintetes Kuluncsics József városi főjegyző urnak helyben.** A megszólítás belül: **Kedves József barátom!** Tehát a színügyi bizottsági tag azt sem tudja hogy Kuluncsics József már ezelőtt 2 évvel meghalt.

Nem gyönyörű állapotok ezek? Csoda-e ilyen körülmények közt, ha Csóka Sándor azt tesz velünk amit akar?!

H I R E K

Szapáry és kabinetje tegnap lemondott.

A Szabadka városi m. kir. posta és távirtda hivatal helyiségek Eötvös utjai főbejárata folyó hó 7-től kezdőleg este 6 órákor lezáratik, minek következtében mondott naptól este 6-tól 9-ig táviratok feladása szinte az Eötvös utjai kapujarat jobboldali folyosó végén levő helyiségben eszközölhető.

Kossuth Lajos véleménye az 1848-49-országos ereklye muzeumról. A fővárosi vigadóbeli 48-as kiállítás rendezősege közt vita támadt az iránt, hogy vidéken, vagy Budapesten legyen-e az 1848-49-i ereklyéknek országos muzeuma. A vélemények nagy többsége a fővárost jelölte ki, a hol több vidéki és idegen fordul meg naponkint, mint a vidéki városok legtöbbjében egész éven át. E fontos dolog megvitatásánál volt azonban olyan is a kinek lokalpatriotizmusa as elleokezött kívánta. Erre gróf Kneith Turinba írt, miután meggyeztek, hogy a nagy számúított véleménye döntő lesz. Kossuth gróf Kneithoz intézet le. velében kijelenti, hogy a 48-49-i ereklyék országos muzeuma csak is Budapestben lehet. Képtelen eszmének tartja azt, hogy ily országos gyűjtemény vidéken legyen. Ezekután a rendezőség folyamodott a fővároshoz ingyen helyiségért és telekért egy illő épülethez, a mely közadakozásból fog épülni. A nagy bizottság megalakulta után olyan ereklyéket is elfogad a rendezőség a melyek letétbe adatnak.

Helyreigazítás. Lapunk legutóbbi számában a szabadkai keresk. és iparbanknak egy árverési hirdetésében kellemellen szedő hiba csuszott be. Ugyan az árverés nem ifju hanem idősb Geiger Márk ellen szól amint ez mai lapunk hirdetési rovatában is olvasható.

FELELŐS SZERKESZTŐ: LAPTULAJDONOS
SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd.

16101 sz. 1892. tkvi

Árverési hirdetményi kivonat.

A szabadkai kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóság közhirre teszi hogy Szabados János ügyvéd végrehajtonak, Klepács György és társai végrehajtást szenvedő elleni 198 frt 62 kr. tőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a szabadkai kir. törvényszék (a szabadkai kir. járásbíró) területén levő Bajmok községében fekvő a bajmoki 936. sz. t. c. 156. § d) pontja értelmében egészen elárverezendő malomház, udvar és kertre az árverést 402 forintban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1892. évi december hó 30-ik napján délelőtti 9 órakor Bajmok község házánál az árverési feltételek értelmében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozok tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadék képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881: LX t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szabadkán, 1892. évi szeptember hó 19-ik napján. A szabadkai kir. törvényszék mint tkvi ha-tóság

Dr. Magay
kir. trszéki bíró

630 vh. szám. 1892.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a Szabadkai kir. járásbíró 9999/892 számú végzése által A Szabadkai Keresk. és iparbank javára, végrehajtást szenvedett idb. Geiger Márkus ellen. 500 frt tőke, és jár. követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le és fölül foglalt és 419 frtra becsült szobabutorok, ágyneműek és zsákokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 12560/892 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a szabadkai városház előtt leendő eszközzésére 1892-ik évi november hó 8-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni zándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintet ingóságok ezen árverésen — az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében — a legtöbbbetigérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az 1881. évi LX. t.-c. 111. §-a értelmében, kik az árvereltetni rendelt ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megejtő kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben az, hogy részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírottánál egy példányban írásban eadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak. — Végre kötelesek bérbe- vagy haszonbérbe adók az 1881. évi LX. t.-c. 112.

§-a értelmében azon követelés összegét, melyre nézve törvényes zálogjogot igényelnek, az árverés megkezdéseig alulírottánál bejelenteni

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Szabadkán 1892. évi Október hó 28-ik napján. Strasser Henrik
kir. bírósági végrehajtó

A valódi
TORD-TRIFE
kiirt patkányt, egeret és vakondot anélkül, hogy más háziállatoknak kárt okozna.
Ezen szer sem Arsenikumot, sem Strychnint, sem Phosphort vagy más a hányást ingerlő szert nem tartalmaz és háziállatoknak teljesen ártalmatlan.
Ára: Egy csomagnak 50 kr.
Ezer forintot fizetek annak, ki bebizonyíthatja, hogy egy a TORD-TRIFE felülmúló szer létezik, mely főképen — mint ez — a házi-állatoknak nem árt, míg ellenben más fosfor-vegyületek elpusztít kutyát, macskát és legkellemetlenebb büzt terjeszti.
A COUSSEAU, Traverse Gazzino Marsaile, a francia, belga- és olasz államvasutak szállítója.
Szabadkán egyedül kapható:
ROZNOFSZKY JÓZSEF kereskedésében.

829 vh. szám 1892.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a szabadkai kir. járásbíró 11509 számú végzése által a szabadkai kereskedelmi és iparbank javára, végrehajtást szenvedett öz. Pfkovits Siskovits Katalin és társai ellen, lak. Tavankuton 350 frt tőke, ennek 1890. évi december hó 20. napjától számítandó 8% kamatai és eddig összesen 66 frt perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 699 frtra becsült ágyneműek, szobabutorok, gazdasági eszközök, egy ló, sertvések, üres hordók, gabona, csöves kukorica és burgonyából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a f. évi 11829 sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínen, vagyis Tavankuton alperes 354. sz. lakásán leendő eszközzésére 1892-ik év november hó 12-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni zándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az 1881. évi LX. t.-c. 111. §-a értelmében, kik az árvereltetni rendelt ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben az, hogy részükre a foglalkozás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírottánál egy példányban írásban eadni, vagy pedig, szóval bejelenteni tartoznak. — Végre kötelesek bérbe, vagy haszonbérbe adók az 1881. évi LX. t.-c. 112. §-a értelmében azon követelés összegét, melyre nézve törvényes zálogjogot igényelnek, az árverés megkezdéseig alulírottánál bejelenteni. Az árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-c. 103 §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Szabadkán, 1892. évi Október hó 28-ik napján.

Csernyus
kir. bírósági végrehajtó.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására adni, hogy helyben Vojnits Máté-féle házban Petőfi-utca 80. szám alatt az ugynevezett baromfi-piacon egy mai igényeknek megfelelő.

Tűzifa és szén raktárt

nyitottam, a hol mindennemű ölfá, s pedig bükkfa, gyertyánfa, agácfa a legpontosabb kiszolgálás mellett ugy ölszámra mint vaggonszámra valamint felvágva, továbbá mindennemű szén u. m. Salgótarjáni, Poroszszen (Coaksz) mindenkor kisebb vagy nagyobb mennyiségben t. címed rendelkezésére áll.

Midőn t. címed b. pártfogását kikérem, előre is biztosítom a pontos és gyors kiszolgálásra és t. vevőim kényelmére pedig állandóan kocsit fogok tartani, hogy rendeléseit lehetőleg azonnal elszállíthassam.

Tűzifa árak:

Vágottfa métermázsánként — frt 90 kr.
Gyertyán hasábfá, ölenként 13 " — "
Gömbfa " . 11 " — "
Poroszszen métermázsánként . 2 " — "
Salgótarjáni szén métermázsánként 1 " 40 "

Megrendelések Braun Herman fia cég (Kossuth-utca) és Karsai Bertalan urak (Egressy-utca) irodájában elfogadhatnak.

Magamat a n. é. közönség pártfogása alá ajánlván, maradok tisztelettel

Klein Lipót.

Három szoba, konyha stb. illó parkettirozott uri lakás azonnal kiadó SÜMEGHY FERENCZ bérházában, továbbá több **bolti-helyiségek** részben szt.-György naptól, részben pedig azonnal ugy a nagy mint a nagytemplom meletti kisebb bérházában **kiadók.**

Hirdetmény.

A majsai szőlőkől a sertés hizaldák alá kisajátítandó terület térrajza valamint a tulajdonosok névjegyzékét magában foglaló összeírás az 1881 évi XLI-ik t. cikket 34 §-a értelmében a városháza tanácsstermében 15 napi közszemlére kitétetett — felhivatnak tehát az érdekelt felek, miszerint a szemlére kitétt térrajzot és összeírást tekintsek meg és észrevételeiket a folyó évi november 16-án megtartandó tárgyaláson annál is inkább mondják be, mer a tárgyaláson való meg nem jelenés bizottságot a határozat hozatalban akadályozni nem fogja.

Szabadkán, 1892 év október hó 31-ik napján.

Mamuzsich Lázár.

polgármester
mint a kisajátítási bizottság
elnöke.

2-3